Γ. ΔΑΝΙΗΛ

ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ

Ποίημα σὲ πέντε μέρη

[1959 - 1965]

Μὲ τὴν ἐλιὰ καὶ τὸ ξερὸ
Προσφάϊ, ἀδελφοί μου, ἂς
Ἐκλείψουν οἱ μέρες μας,
Μὲ τὴν πανούργα ἔστω θλί-
ψη, τὴ στερεότυπη.

ΛΩΤΟΦΑΓΟΣ

Μοντρεάλη, 1968

ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος
Ἐν οὐρανῷ τε καὶ γῇ,
Ὁ δὲ χορὸς ἐκ νεκρῶν τε καὶ ζώντων,
Ὑπόθεσις δὲ ἡ τοῦ βίου
Τερπνή τε ἅμα καὶ φρικτὴ περιπέτεια.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΥΚΛΟΣ (Ποιήματα), Ἀθῆναι, 1957
Η ΑΡΓΥΡΗ ΒΡΟΧΗ (Ποιήματα), Ἀθῆναι, 1959

* *

ΠΡΟΣ ΕΚΔΟΣΙΝ

Ἑλληνικὰ

ΠΕΝΤΕ ΜΙΚΡΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

Ἀγγλικὰ

THE LINCHPIN (Poems written in Ontario, [1964 - 1965)

THE SPACE COURIER (A short play in five [scenes)

THE THEME OF DEATH IN VIRGIL [(Essay)

Γ. ΔΑΝΙΗΛ

ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ

Ποίημα σὲ πέντε μέρη

[1959 - 1965]

Μὲ τὴν ἐλιὰ καὶ τὸ ξερὸ
Προσφάϊ, ἀδελφοί μου, ἂς
Ἐκλείψουν οἱ μέρες μας,
Μὲ τὴν πανούργα ἔστω θλί-
ψη, τὴ στερεότυπη.

ΛΩΤΟΦΑΓΟΣ
Μοντρεάλη, 1968

α΄.

ΝΙΨΟΝ

Ἡ μυστικὴ τῶν ἀγγέλων πορεία
Εἶναι μιὰ διαφορετικὴ ἱστορία,
Κι' ὁ φλοῖσβος βέβαια τῆς ἐλπίδος
Μέσ' τὰ οὐράνια πλατώματα -
Τῶν ἡμερῶν μας γαλαζώνουν τὰ πτώματα.

* *

Διαγώνιος ὁ ἥλιος καταλύει
Τὰ εἴδωλα τοῦ ὕπνου,
Μὲ παρρησία πνέει ὁ ἄνεμος
Ξυπνῶντας τὰ βαριεστημένα.
Παραστεκάμενη εἶν' ἡ Δωροθέα -
Νυφίτσα στὰ δρυμὰ τοῦ θεοῦ,
Προοιωνίζεται εὐετηρίαν,
Ἔγκαιρο δέσιμο τῶν καρπῶν
Κάτω ἀπ' τὸ φρύδι τοῦ ἥλιου.

Καὶ κάποτε ὁ χαρταετὸς ζυγιάζεται -
Σπονδαὶ ἐλαίου καὶ οἴνου,
Διστάζει μὰ θαρρεύει πάραυτα,
Μεγάλα ὕψη ὀργώνει.

Τὸν συνοδεύουν ἄλλωστε οἱ εὐχές,
Ἐμψυχωμένα σταχτιὰ πουλιά,
Τοῦ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πάσῃ ὥρᾳ
Ἐπικαλούμενου.

* *

Ἕνα παράθυρο στὸ πέλαγος
Πολιορκημένο ἀπὸ τὸν ἄνεμο,
Ἡ μυστική μας ἔπαρση
Πάνω ἀπ᾽ τὸ θόρυβο τῆς ψυχῆς μας,
Ἡ μυστική μας ἔπαρση
Κι᾽ ἡ αἰχμηρὴ σιωπή.
Ἐπάνω μας ὁ οὐρανὸς
Συγκροτοῦσε τὰ νέφη του,
Ἐκεῖ κοντὰ στὰ λατομεῖα
Σπάζαν πέτρα, μ᾽ αὐτὸ τ᾽ ἀνομολόγητο
Ποὺ ροκάνιζε τὴ σιωπὴ
Δὲν ἔλεγε νὰ σπάσει στὰ χείλη μας.

Καὶ τότε ξέρεις τὶ φαντάστηκα;
Ἄγριους δρυμοὺς καὶ δάση παρθένα,
Μιὰν ἀνυπόδυτη ἐρημιὰ
Γιὰ τὴν ἀγάπη μας,
Τὴ μυστική μας ἔπαρση
Πάνω ἀπ᾽ τὸ θόρυβο τῆς ψυχῆς μας,
Τὴ μυστική μας ἔπαρση,
Τὴν αἰχμηρὴ σιωπή.

* *

Θὰ σοῦ ζητήσω μία χάρη,
Μὴ μοῦ χαλάσεις τὸ φεγγάρι.
Τὸ πῆρε, τόκανε κομμάτια -
Ἄχ, τὶ τὰ θές, ἔχει κεσσάτια,
Μοὔλεγε ὁ καταστηματάρχης τοῦ ἀπέναντι,
Τούτη ἡ ἀπύθμενη ἐποχή,
Κι' ἡ πέρα θάλασσα ρηχή.

* *

Στὴν Πύλο, στὴν ἀνάπαυλα τῆς βροχῆς,
Στὸ κυριακάτικό του φόρεμα τὸν εἶδα,
Τὸ φίλο μὲ τὴν ἐπικὴ μορφὴ
Ποὺ μὲ συνώδεψε παλιότερα
Σ' ἕνα κρυφτὸ σπασμωδικὸ μὰ καὶ περήφανο
Μέσ' ἀπὸ θόλους καὶ δημόσιες αὐλές,
Σὲ μιὰν ἀρένα μὲ τὸν ταῦρο ναρκωμένο
Πίσω ἀπ' τὰ ματογυάλια μιᾶς ἄλλης ὅρασης -
Τὴν ἐπικὴ μορφὴ τοῦ φίλου,
Κι' ἀναζητήσαμε μαζὶ τὶς παλιὲς
Ἔνδοξες ὧρες στὴ θαλασσινὴ σιωπὴ
Τοῦ Νέου Κάστρου.

* *

Καὶ τώρα ποιὸς παρακαλῶ νὰ μ' ἀκούσει
Ποὺ ὁ καθένας μόνη ἀκούει τὴ φωνή του,
Μέσ' τὴ φωνή μου τὴ δική του ἀκούει,
Κι' ἐγὼ ἂς πεθάνω πίσω ἀπ' τὴ φωνή μου.

* *

Τώρα σωπαίνει ὁ οὐρανὸς,
Τώρα μαραίνεται ἡ σελήννη
Καὶ μᾶς καταγινώσκει καθοσίωση,
Μὰ 'γὼ στοχάζομαι τὰ ἀρτοποιεῖα
Ποὺ ψήνουν τ' αὐριανὸ ψωμί.
Στοὺς δρόμους μελανὸ καὶ βουρκωμένο
Τῆς νύχτας τὸ μοιραῖο ὑποθάλπεται,
Ἡ μνήμη ρακένδυτη ζητιανεύει,
Μὰ 'γὼ στοχάζομαι τ' ἀρτοποιεῖα,
Ἡ συλλογή μου φωτερὴ καὶ γόνιμη
Ἀπόψε δόθηκε στ' ἀρτοποιεῖα
Ποὺ ψήνουν τ' αὐριανὸ ψωμί.

* *

Ἐκεῖ στὸ θερινὸ γυαλὸ
Μὲ τὰ ἔντρομα καβούρια,
Ἐκεῖ ποὺ μάτωσες τὸ χέρι σου
Ρωτώντας τὶς πέτρες,
Ἔμαθα πόσο κραταιὴ εἶν' ἡ Μουσική,
Ἔχεις σπουδάσει τὴ Μουσική.

* *

Ἡ παραλία εἶναι γεμάτη φύκια,
Βρίθουν κεῖ μέσα τὰ σκουλήκια.
Πῆγα νὰ κολυμπήσω ἕνα βράδυ,
Μ' ἔφαγε παραλίγο τὸ σκοτάδι.

* *

✣ ✣

Ὄχι, δὲν σ' ἀγγίζω, φοβοῦμαι,
Ἡ σκέψη σου ἂς πλαγιάσει στὴ δική μου,
Ὕψωσε τὸ μονόλογό σου ὡς ἐμένα,
Γίνε κάτι ὄμορφο καὶ σταθερὸ
Μέσα στὴ νύχτα.

✣ ✣

Τοὺς νεκρούς μου τοὺς τιμῶ,
Τοὺς στεφανώνω, τέρπω τὶς ψυχές των.
Ἀγαπημένοι μου νεκροί, ἠρεμεῖτε, συμμετέχω.
Ὑπάρξεις σεῖς τρυφεραί,
Ποὺ ὑπέστητε τὰ λεωφορεῖα,
Τοὺς ἀνυπόμονους εἰσπράχτορες,
Τοὺς βλοσυροὺς ἐλεγκτές,
Τὴ διελκυστίνδα τῶν στάσεων,
Μαζί σας ἀγρυπνῶ, κεκοιμημένοι.

✣ ✣

Τὰ παραθύρια ρέουν,
Ἡ ζωὴ ἀδημονεῖ,
Βήματα νέα μὲ πλησιάζουν,
Βήματα ἐκκωφαντικὰ μὲ προσπερνοῦν,
Κι' ὅλο νὰ ἐπιζήσω μέσ' τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων
Πολεμῶ, κι' ὅλο νὰ ἐπιτύχω τὴν ὑποσχεμένη σύλ-
Ἐνῶ ξεπλένεται ἡ γῆ ἀπὸ τὴ βροχὴ [ληψη,
Κι' ἡ κορυφὴ τοῦ δρόμου
Μιὰ δηλωμένη ἀπόσταση στὸ χάρτη.

✣ ✣

Κοιμήσου μέσ' τὰ χέρια σου
'Αφοῦ φοβᾶσαι τὸ προσκέφαλο,
'Αναδιπλώσου μέσ' τὰ χέρια σου
'Αφοῦ φοβᾶσαι τὸ ξεδίπλωμα τοῦ δρόμου,
Ἔτσι γιὰ πάντα φίλος ἔμπιστος
Τῶν νοητῶν ἀνθέων τῆς ψυχῆς σου,
Τὴν αἴσθησή σου ἐκεῖνα ξεπερνοῦν
Κι' ἡ φαντασία σου μονάχα τ' ἀποσώνει.

* *

Οἱ σκῦλοι ἀλέθουν τὸ κριθάρι,
Γυρνοῦν οἱ γάτες τὸ λιθάρι
Τοῦ μύλου, ζοφερὴ ταινία
Τέμνει τὴν ἔρημη πλατεῖα.

* *

Πρόδωσα τὴ Μεγάλη Σιωπή.
Κατησχυμένος ἐμπρὸς σου, Μαρία,
Δέκα φορὲς θὰ πῶ τὸ Χαῖρε.
Τώρα θὰ εὐαγγελιστῶ τὸ μέγα μύνημα
Ποὺ εὐλογήθηκε ὁ κισσὸς
Κι' ἁγιάστηκε ἡ ἀγράμπελη,
Ποὺ ἡ Παρθένα ἔπιασε παιδί.
Πρόδωσα, ἐπαναλαμβάνω, τὴ σιωπή,
Πῆρα τὸ θόρυβο μεσίτη.

* *

Στὴ Σκῦρο, νῆσο μυθική,
Βγάζουν τὸν ἐπιτάφιο.

῾Ο γηραιὸς παπᾶς μὲ τὴν τριμμένη ἀμφίεση,
Οἱ νέοι ἐρασιτέχνες ψάλτες
Καὶ πίσω τὸ σεμνὸ ἐκκλησίασμα.
Παράδοξη ἡ λειτουργία αὐτή,
῞Οπου τ᾽ ἀμούστακα παιδιὰ κρατώντας σύνοψη
Κραυγάζουνε χαρμόσυνα τὰ πένθιμα
᾽Εγκώμια τῆς ταφῆς, κι᾽ ἀπὸ τὸ χαμηλὸ
Γυναικονίτη οἱ κοπέλλες ραίνουν
Μὲ ἄνθη τὸ Νυμφίο -
Κι᾽ ὄχι μονάχα τὸ νεκρὸ μὰ καὶ τὸν ζῶντα
Ποὺ στέκεται μὲ τὴ λαμπάδα
Κι᾽ ἔκπληκτος κάπως μέσ᾽ σ᾽ αὐτὴ τὴν πανδαισία
Γιατὶ ὁ νοῦς του εἶναι στὴ θάλασσα ἢ ἀλλοῦ.

Κι᾽ ὕστερα οἱ δρόμοι ζωντανεύουν
Καθὼς περνᾶ ἡ πομπή,
᾽Απὸ τὸ χέρι σέρνουν τὰ μωρὰ οἱ μανάδες,
Στὸ ἄλλο σφίγγοντας κερὶ
Κι᾽ ἡ κουστωδία τῶν παιδιῶν
Κραυγάζει πάντα χαρμοσύνως
Τὰ πένθιμα ἐγκώμια,
῾Η ᾽Ανάσταση ὁσονούπω φθάνει.

* *

Στράφηκα, κάτι μέσα μου εἶχε ἀνθίσει,
Νὰ θάψω τὴν ἀκούσια παρεξήγηση,
Νὰ ματαιώσω τὸ ἕρπυσμα τῆς ἔχθρας
Μὰ νὰ ποὺ σκόνταψα σὲ τοῖχο,
Μάτωσα τὰ δάχτυλά μου,
῎Εφαγα τὰ μοῦτρα μου.

Λοιπόν, ἂς μεταφέρω πίσω στὴν καρδιά μου
Τὴ γυάλινη χειρονομία τῆς συμφιλίωσης,
Ἂς ἀναγάγω τὴν ἀσπαίρουσα φωνή μου στὴν πηγή
[της,
Ἂς ἀγκαλιάσω αὐτὴ τὴ χάρη ποὺ μοῦ σφαίρωσε
Ἡ τσακισμένη ἐλπίδα.

* *

Τὸ γκρίζο ἀεροπλᾶνο ἀπεγειώθη,
Θὰ ψεκάσει τὴν γύρω περιοχή.
Τρόμος στὰ ἔντομα, τὰ μοχθηρὰ κουνούπια.
Μύκητες κακοί, ἦρθε τὸ τέλος σας.

* *

Τὸ θέατρο Σκιῶν ἡ Σφήκα
Δίνει παράσταση ἀπόψε
Στὴν πολυθόρυβη πλατεῖα.
Ὅλοι οἱ γνωστοί σας ἥρωες
Θὰ παρελάσουν στὸ λευκὸ πανί,
Θὰ πικραθοῦν, θὰ εὐθυμήσουν,
Θ' ἀναχωρήσουν στὰ βουνὰ καὶ τὶς θάλασσες.
Σκίουροι πιέζονται ἤδη στὰ μπαλκόνια,
Φαιδρὰ μπαλκόνια, φημίζουν
Τὰ δεινά τους, ραπίζουν τὰ κάγκελλα.

* *

Καὶ κάποτε στὴν πεπρωμένην ὥρα
Ἤχησε πάνω ἀπ' τὰ νερὰ ἡ φωνή του,
Ξέσπασαν πάνω ἀπ' τὰ νερὰ πουλιά:

«Ἐδούλευα στὰ βάθη τῶν βράχων,
Καλλιεργοῦσα τὴν ἀρετὴ
Μὲ τὸν ὑδράργυρο ὡς ἐπάνω
Στὸ κομπολόϊ τῶν ἐτῶν.
Μὰ κάτω ἀπ᾽ τὸ λιθάρι κρύβεται ὁ σκορπιός,
Ἄσβεστο μένει τὸ πῦρ τοῦ Μωϋσέως,
Ἡ βάτος στὰ σπλάχνα της φιλοξενεῖ
Ἕναν ἀδέκαστο θεό.

Τὸ τζάμι μου νυχτερινὸν
Τροχαῖον ὕμνον ἀναμέλπει,
Τρίζει ἀπ᾽ τ᾽ ἀνώνυμα βήματα
Τῶν πεζῶν κατασκόπων,
Τὸν κρυμμένο θεὸ πιάνουν τὰ σύρματα,
Τὸν προσάγουν βιαίως,
Ἔνιωσα νὰ μοῦ λείπει ἕνα πλευρό,
Τὴν ἔξοδό μου ἑτοίμασα,
Τὸ κυπαρίσσι ἀφήρεσα ἀπ᾽ τὴν πόρτα μου,
Τὸ βρώμικο λεωφορεῖο σὰν ἐκκλησία
Μοῦ φάνηκε πρώτη φορά».

* *

Ὁ νέος ποὺ μὲ δέχτηκε στὸ ἑστιατόριο
Ἦτανε συμπαθητικός, κάτι περσότερο
Ἀπὸ ᾽να ἁπλὸ γκαρσόνι κι᾽ ὅμως
Ἡ σνὸμπ ἐκείνη συντροφιὰ τὸν ταλαιπώρησε
Ὑποκρινόμενη τὴ δύσκολη στὰ γοῦστα
Ἐνῶ φαινότανε καλὰ δοσμένη στὸ φθηνὸ
Καὶ τὸ τυχαῖο. Ἐγὼ λυπήθηκα τὸ συμπαθὲς παιδί,
Ἐμίσησα τὴ σνὸμπ παρέα.

* *

Πολλὰ τὰ ὡραῖα πράγματα τοῦ κόσμου τούτου:
Οἱ ἐπινικελώσεις, τὸ γλυκὸ κομπόστα,
Τ' ἀεροπλᾶνα, τὰ ποδήλατα, τὰ μέτρα καὶ τὰ στα-
Τὸ πηγαινέλα τῶν λεωφορείων, [θμά,
Ὅλη ἡ λατρεία ἐν γένει τῶν καρπῶν τῆς γῆς.
Μὰ τέλος ἡ ψυχή, τιμία σωρός, πετάει, πετάει.

ϐ΄.

ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ

Κύριε, πού σὲ μαντεύω πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα,
Καλὰ μὲ τοποθέτησες,
Ἔϐαλες τοὺς χαλκάδες στὸ λαιμό μου,
Τὶς ἁλυσίδες στὰ χέρια μου,
Στὸν τοῖχο μὲ προσήλωσες.
Πέφτοντας καθημερινὰ στὴ δίνη σου
Προσμένω ἀκόμα τὴ χαριστικὴ ϐολή.

* *

Χρησμοδοτοῦσε μὲ τὸ πρόσωπο στὸν ἄνεμο,
Μαζί του τὸ αἰχμηρὸ φεγγάρι,
Ἀδυσώπητη, κεντρομόλα παρουσία,
Εἶχε κάψει τὰ σύννεφα,
Κατέτρωγε τώρα τὶς σάρκες του.

«Ὅταν ἡ Γλαύκη πέφτει νὰ κοιμηθεῖ
Αἰσθάνομαι ἔνοχος, θεέ μου.
Γιὰ τοὺς ἄντρες σου κατεσκεύασες
Ἄλλες τόσες γυναῖκες,
Γιὰ τὰ καράϐια σου πλωτὲς θάλασσες,
Γιὰ τὰ στοιχειά σου γερὲς κρυψῶνες,

῞Ομως ἡ Γλαύκη ἀποσυντίθεται στὴ σάλα
Τὸν ἀκριβὸ νυμφίο καρτερώντας.»

* *

Κόκκινη τῆς φωτιᾶς κορδέλλα
Στὸ θαλερὸ λαιμό του τύλιξε,
Φίδι κινήθηκε στὸ πλῆθος,
Σημάδεψε μὲ λάστιχο πουλί,
Παρέκει ἔσπασε τζάμια,
Ἔκανε κι᾿ ἄλλες ζημίες.

Νάτον ποὺ φτάνει τώρα πεσμένος ἄγγελος
Μὲ τὴν παμπάλαιη, τὴ ρημαγμένη
Ἀμμουδιὰ τῆς ψυχῆς του.
Σὰν τρωκτικὸ ἔχει ριχτεῖ στὸν πασσατέμπο
Κι᾿ ἄχ, πόσο θάθελε νὰ κοιμηθεῖ,
Νὰ καταρεύσει στὸ πηγάδι τοῦ ὕπνου.

* *

῞Οταν ὁ θεός μου μὲ ἐγκαταλείπει
Ριψοκινδυνεύω στὴ στάχτη,
Ντύνομαι τὰ ράκη τῆς σωτηρίας.
Ἄχ, ὁ θεός μου μ᾿ ἐγκατέλειψε,
Ἡ μέσα μου φωνὴ βουβάθηκε,
Σὰ τὴν προορισμένην Ἰφιγένεια
Πηγαίνω στὴν ἐκτέλεσή μου.

* *

Καθηγούμενος, πρῶτος μονάζων,
Ροπαλοφόροι, ραβδοῦχοι,

Ὑπεραμύνονται τῆς πίστεως,
Πιέζουνε κάτω τὰ νερά,
Φέρνουν ἐπάνω τὰ πετρέλαια.

* *

Οἱ τρόμοι του ἔχουν πιὰ φθαρεῖ,
Σὰν ὥριμοι καρποὶ ἔχουν πέσει,
Στὸ παιδικό του ἡμερολόγιο
Τοὺς ἔθαψεν ὁριστικά.

Ἀπ' τ' ἄλλο μέρος ἡ εὔελπις ἡμέρα,
Ὄχι γιὰ τίποτα ξεχωριστὸ κι' ἀπρόοπτο
Μὰ γιὰ τὸν πλοῦτο τοῦ μεσημεριοῦ
Κάτω ἀπ' τὸ πρῶτο δέντρο,
Τὸ στιγμιαῖο ἀγνάντεμα ἑνὸς καραβιοῦ,
Μιᾶς ρόδας μέχρι τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου.
Ὡς κι' ἡ βροχοῦλα τοῦ θεοῦ
Ἕνας ἀθῶος περισπασμὸς
Στὴ ναρκωμένη γειτονιά του.

Ἐκεῖνο τὸ τραγούδι δὲν ἐπέζησε στὰ χείλη του,
Πουλάρι ἀτίθασσο ὥρμησε μπροστά,
Ἐκλώτσησε τὴ σκόνη τῶν ἐτῶν
Κι' ἡ ὀρεινὴ ἐκείνη ἀνησυχία
Πῆρε τοὺς δρόμους.

* *

Ὕστερα ἔπεσαν βροχὴ τὰ φῦλλα τὰ βροντώδη,
Τὸ φῶς ὕπουλα ἑλίσσονταν στὴν ἀπροσδόκητη ἐπι-
Πούδειχναν λίγο πρὶν χαθοῦν [φάνεια

Κι᾽ ὁ ἀέρας ἀνάδευε μιὰ σπασμένη φτεροῦγα
Ἐκεῖ ἀνάμεσα στὴ γεωμετρία τῆς πτώσης τους.

* *

Κάθομαι τώρα στὴ μεγάλη ἀκρογυαλιὰ
Συρρικνωμένος ἀπ᾽ τὸν πόθο τοῦ ὠκεανοῦ
Κι᾽ ἔχω τὸν τρόμο τοῦ βυθοῦ στὰ μάτια,
Τὸ χέρι μου στὸν λάρυγγα πτηνοῦ.

* *

Λάμπει ἡ φθορὰ τῶν χοϊκῶν πραγμάτων
Καθὼς προβάλλεται σ᾽ ἕνα ἄλλο φόντο πιὸ στιλπνό,
Αὐτὴ ἡ παραφυὰς τοῦ Ταϋγέτου
«Βουνὶν παράξενον, ἀπόκομμα εἰς ὄρος»
Ποὺ ὁ μεγαλόθυμος Γουλιέλμος
Θέλησε νὰ «ποιήσῃ δυναμάριν»
Μὲ τοὺς ἀλληλοδιάδοχους ναοὺς καλύπτοντας
Τοῦ ἑορτολογίου μέγα μέρος,
Πρόβατα λιθωμένα στὴν πλαγιά,
Ὡσὰν νεφέλωμα, σκιὰ μελαγχολίας,
Ἀποκαθίσταται στὸ πέτρινο γλυπτὸ
Καὶ στὶς περίβλεπτες εἰκόνες φωσφορίζει.

* *

Ἄχ, νὰ γινόταν κλέφτης ἀγαλμάτων,
Νὰ τὰ φορτώνει σὲ πλοῖα
Καὶ νὰ φεύγει στ᾽ ἀνοιχτά.
Καὶ κεῖ μέσα στὸ θόρυβο τῆς θάλασσας,

Στὰ τέρατα καὶ τὰ στοιχεῖα
Νὰ τ' ἀποκαλύπτει.
Στὰ πόδια τους θαρχόταν νὰ πεθάνει ὁ ὠκεανὸς,
Θὰ ξεψυχοῦσε ὁ Ποσειδῶνας
Κλίνοντας τὴν περήφανή του τρίαινα
Κι' ὕστερα θάρχιζαν νὰ πέφτουν ἕνα ἕνα
Κι' οἱ κορυφές τους θὰ χρυσίζανε στὸν ἥλιο
Ἥσυχα καὶ στοχαστικά.
Ἄχ, νὰ γινόταν κλέφτης ἀγαλμάτων.

* *

Τὰ μάτια σας, ὦ ἀδελφοί μου ἐν σαρκί,
Κάποτε μοιάζουν ἄστρα
Μὰ τὰ νωθρὰ ποδάρια σας
Κανένα ὑπερούσιο βάρος δὲν κεντρίζει.
Οἰκονομεῖτε τὸ παράπονο, ἀφελεῖς,
Καὶ τὸ χαμόγελο, κήτη παχειὰ
Καβαλλικεύετε καὶ πᾶτε,
Μ' ἕνα ρολόϊ καθαγιάζετε τὰ ἔργα σας.
Κι' ὅμως ἡ κρίση εἶναι κοντά,
Μόλις ἐπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια σας,
Ποὺ τὰ στολίζετε μὲ κρίνα καὶ λοφία.

* *

Τὸ ὑψηλὸν καὶ σεμνὸν τῆς τραγωδίας
Ἐκπέμπουν οἱ κινήσεις του,
Κυκλοφορεῖ στὴν ἔρημο μὲ σκῆπτρο,
Μὲ καρτερία βλέπει τὰ βουνὰ
Ποὺ πρέπει ν' ἀνεβεῖ καὶ τὰ χαντάκια

Ποὺ πρέπει νὰ πηδήσει,
Μὲ καρτερία σηκώνει τὸ βάρος του.

* *

Μαζὶ μὲ τὰ πάχη σου
Μεταφέρεις παντοῦ καὶ μιὰ ροκάνα.
῏Ηρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου,
Πρέπει πιὰ νὰ ξεδώσεις καὶ σύ,
Παράτα, ρίξε τὰ πάχη σου,
Σέ καρτερᾶ ἡ Χάρυβδη νὰ σὲ συστήσει στὴ Σκύλλα,
Καιρός σου πιὰ νὰ φαγωθεῖς,
Νὰ βιαστεῖς, νὰ πέσεις.

* *

Συμπαθεῖστε τὸ σύννεφο στὰ μάτια του,
Εἶναι ἡ βροχὴ τοῦ μέλλοντος,
Συμπαθεῖστε τὶς ρυτίδες στὰ χείλη του,
Εἶν᾽ ὁ πυρρός του λόγος.
Τὸ βῆμα του μονάχα σημειῶστε
Μὲ τὸ βάρος τοῦ φθίνοντος χρόνου,
Πρόξενον καὶ εὐεργέτην ἀναγορεῦτε τον,
Στέμμα χρυσὸ ρίξτε του στὸ κεφάλι.
᾽Εκεῖνος μὲ τὸ χέρι στὸ πλευρὸ
᾽Αναζητεῖ τὴν πρώτη φάτνη του,
Ψάχνει τ᾽ ἀγάλματα,
Διασχίζει τὸ Μουσεῖο.

* *

Περπατῶ εἰς τὰ δάση,
Τραβῶ φωτογραφίες,

Παραβιάζω τὴν ποίηση,
Τοὺς ἤχους ἀφουγκράζομαι,
Καμμύω τὰ μάτια,
Τὶς πέτρες ἐρευνῶ,
Τὰ φίδια βρίσκω,
Τὰ φωνάζω καταραμένα,
Μοῦ δαγκώνουν τὶς φτέρνες,
Φεύγουν πέρα σφυρίζοντας,
Δὲν λογίζω τους πρόθεση,
Δὲν πιστεύω στὸ θαῦμα,
Δὲν καλῶ τὸ Φανούριο,
Πίττα δὲν τοῦ ζυμώνω,
Μοῦ βαραίνει τὸ στῆθος
Σὰν ἐγκόλπιο ἐπισκόπου
Ἡ φωτογραφικὴ μηχανή.

* *

Στρώνεις, ξεστρώνεις τὸ κρεββάτι σου,
Τὴ σκόνη τελετουργικὰ ἀπὸ τὰ παπούτσια σου
Σηκώνεις, τὴ ρίχνεις στὸ κεφάλι σου, πενθεῖς.
Λοιπόν, ὁμοίασες τὴν παλαιὰ Διαθήκη,
Τὸν Ὅμηρο, τοὺς πέρα χρόνους;

Foster

γ΄.

Μ Η

Μιὰ στὸ καρφὶ καὶ μιὰ στὸ πέταλο -
Ὦ Ἥφαιστε πεταλωτὴ μὲ τὸ λειψὸ ποδάρι,
Θὰ λευτερώσω οἰωνὸ ὀργίλο μήνυμα νὰ σοῦ φέρει,
Ἐξαίσιοι ἐπίκεινται σεισμοί,
Ζυγώνει ἡ κρίση.

* *

Πέφτει τὸ σούρουπο στὴν Ὀλυμπία,
Κάτω ἀπ᾽ τὸν πλάτανο διαλογίζομαι
Τὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.
Ἡ τρὲχουσα ζωή στήνει παγίδες στὸ θάνατο,
Τὸ ζωντανὸ παρὸν καπηλεύεται τὰ περασμένα,
Σημαῖες ὑψώνει σὲ σπόνδυλους νεκροὺς,
Μὲ προσοχὴ ἐντοπίζει τὶς πληγές του,
Ἡ μήτηρ γῆ βιαίως ἀνασύρεται,
Τὴ ρίχνουν στὸ ποτάμι,
Ἐκθέτουν τὸν νεκρὸ στὸν ἥλιο.

Τὴν ἄλλη τοῦ νομίσματος ποιὸς εἶδεν ὄψη,
Τοῦ ἄλλοτε ἔνδοξου νεκροῦ ποὺ τὸν πατοῦν,
Ξαναπατοῦν, φωτογραφίζονται στὸ στέρνο του

Καὶ πᾶνε. Προσκυνητοὶ δῆθεν καὶ πάνσεπτοι
Τοῦτοι οἱ κλωβοὶ τῶν ἀναμνήσεων,
Εὐτράπελο χορὸν ἀρκούδας σέρνουν.

* *

Καλόγερε, πόσο πουλᾶς τὸ κομποσκοίνι;
Ὁ ἐλεῶν πτωχὸν στὸ θεὸ δίνει.
Πλῦνε μου τὰ λερὰ πόδια,
Πανηγυρίζομε μεθαύριο τὰ Εἰσόδια.

* *

Ἔχεις, θαρρῶ, ὑπερτιμήσει τὸ θάνατο,
Παγίδες σούστησε ἡ πεπειραμένη θλίψη σου,
Ἡ πεῖρα σου εἶναι μιὰ φθορά,
Ὁ ὁπλισμὸς σου παιδικὸ παιχνίδι.

* *

Στὴν κίτρινη ἀμμουδιὰ
Δαιμονίζεται ταῦρος,
Μάχεται τὸ νερό,
Ἀποσυνθέτει τὶς πέτρες
Μὲ τὶς ὁπλές του,
Μάχεται τὸ νερό,
Δαιμονίζεται στὴν κίτρινη
Ἀμμουδιὰ ταῦρος.

* *

Πρέπει νὰ βάλω κάποια τάξη στὴ σκέψη μου,
Νὰ μάθω πρέπει τὰ φυτὰ μὲ τ᾽ ὄνομά τους.

Στοὺς θάμνους τοῦ στοχασμοῦ μου,
Στὰ κούτσουρα τῶν δεινῶν μου,
Στῶν συγκινήσεών μου τὰ χλοερὰ
Ὁμοιώματα νὰ δώσω τίτλο
Κι' ἔπειτα πιέζοντας τὸ μυστικὸ κουμπὶ·
Ν' ἀμολήσω τὴν πυρκαϊὰ
Ποὺ θὰ τὰ κάνει ὅλα στάχτη.

* *

Συντομεύουν οἱ δρόμοι τὴν ἀπόσταση,
Τὰ στέρεα λεωφορεῖα πᾶνε κι' ἔρχονται,
Κόσμος πάει κι' ἔρχεται
Ποὺ ἐνθουσιάζει τὴν ἀπόσταση,
Ποὺ ἀβίαστα μετράει τὴν ἀπόσταση
Μὲ τὸ κλάμμα, μὲ τὸ γέλιο.

* *

Στὰ κράσπεδα ἀρχαίας λίμνης ποὺ ξεράθηκε
Τὰ μέλη της ξαπλώνει νωχελὰ ἡ Μερόπη.
Σπίτια παλιὰ μὲ πιὸ παλιοὺς ἐξῶστες,
Ἄστατοι κῆποι ὅπου μαντεύεις κάτι σὰν ὁμίχλη
Νὰ κατεβαίνει ἀργά, νὰ ἐπικάθηται.
Τόπος ὑγρός, κλῖμα βαρύ, βεβαρυμένο παρελθὸν,
Μὲ μιὰν ὑπολανθάνουσα πυρὰ
Πίσω ἀπ' τὰ βλέφαρα τῶν ἀνθρώπων,
Πίσω ἀπ' τὰ βλέφαρα τοῦ σκύλου μου
Ποὺ τὸν φωνάζουν Μόγλη -
Τὴ μοῖρα του ἐσχεδίασε στὰ πόδια μου,

Κάτω ἀπὸ τὰ γαυγίσματα τῶν πουλιῶν,
Ἕνα πρωί, κοντὰ στὸ πηγάδι.

* *

Οἱ πάνδημοι ἐρασταὶ
Συγκροτοῦν σωματεῖο,
Γλιστροῦν, ἀνεβαίνουν στὴν ἐπιφάνεια,
Τινάζουν τὰ νερά, ἐκτίθενται στὸν ἥλιο.

* *

Ἕνας βαθὺς γκρεμὸς ἀνάμεσά μας
Ἐκεῖ ποὺ χθὲς ἦταν τὸ πέρασμα
Δροσεροῦ κήπου,
Πάνω καὶ κάτω στοὺς δρόμους
Ὁ θόρυβος.

* *

Οἱ κορυφαῖοι Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ
Τὴν εἰκόνα βαστάζοντες τοῦ Χριστοῦ,
Ἱστάμενοι δὲ ἐπὶ νεφέλης
Καὶ πέρα ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Βαπτιστὴς
Μὲ πέδιλα ἀπὸ σύρμα κοσμοῦν
τὴν ἱερὰν τῆς πίστεως πινακοθήκη.

Ὁ ἐμβριθὴς μοναχὸς ἀπολογεῖται
Γιὰ τὰ ἅγια προσκυνήματα,
Τιμόθεον, κτίτορα τῆς μονῆς Πεντέλης,
Ἀναφέρει εὐσεβῶς κι᾽ ἐν συνεχείᾳ

Κροταλεῖ τὸ τάλαντον
Καὶ νοερῶς εἰσβάλλουν μέσα μας,
Σύμφυτα μὲ τὴν ὕπαρξή μας,
Ἄλογα ζῶα.

Τέκνα τοῦ Νῶε,
Ποὺ ἐχάσατε τὸ πατρικὸ παράσημο,
Ποὺ ἀναρτήσατε τὴν Κιβωτὸ εἰς τὸ Μουσεῖο,
Ποιὸ τάλαντο θὰ κροτήσει γιὰ σᾶς;

✤ ✤

Ἔκραξα τ' ἄνθη καὶ τὰ πουλιὰ
Ν' ἀποδημήσουν ἀπ' τ' ἀνθογυάλια,
Νὰ δραπετεύσουν ἀπ' τὰ κλουβιά.

✤ ✤

Οἱ καρέκλες στὴν ἀράδα,
Πρόστυχες στὴν ἀμφίρροπη προσμονή τους,
Ξεβαμμένες σὰν πόρνες ποὺ χάσανε
Τὴν πρώτη νεότητα.

✤ ✤

Τὰ ζαρκάδια φθίνουν,
Στὶς δασώδεις περιοχές,
Τὶς ἄλλοτε παρθένες,
Κυκλοφοροῦν ἰδὲς θηρία
Τάχα ἡμερωμένα.

✤ ✤

Ὢ φτέρες, φτέρες,
Ἀφέτε με νὰ πέσω ἀνάμεσά σας,
Στὶς μελαψές σας ρίζες νὰ μπλεχτῶ,
Νὰ πιῶ μαζί σας τὸ πόριτζ τῆς ἐρημίας,
Φτέρες τῶν βουνῶν καὶ φτέρες τῶν βράχων,
Μέδουσας φοβερὸ τρίχωμα.

Ὢ φτέρες, φτέρες,
Ἀφέτε με νὰ κατεβῶ κοντά σας,
Στὰ χοϊκά σας δώματα νὰ ξεχαστῶ,
Μακριὰ ἀπ' τὸν ἀνοιχτὸν ἀγέρα,
Ποὺ ὁλομεμιᾶς σπαθίζει ἕνα πουλὶ
Μὲ κίτρινο ράμφος φαρμακερό,
Ἕτοιμο νὰ κεντήσει τὴν πιὸ τρυφερὴ σάρκα.

Φτέρες τῶν βουνῶν καὶ φτέρες τῶν βράχων,
Τὰ μάτια σας, πρασινωπά, περίεργα,
Τὸ ἐπέκεινα ἀτενίζουν,
Οἱ εὔθραυστοι κορμοί σας πῶς ριγοῦν
Στὸ ξαφνικὸ φτερούγισμα ἐκείνου
Τοῦ φαρμακεροῦ πουλιοῦ...
Τὴ ρίζα σας φυλᾶτε μέσ' στὸ χῶμα.

* *

Ἐν τέλει πάλι ἀνακαλύπτω
Ὅτι κανεὶς δὲν μὲ κατέβασε στὸν κῆπο του,
Κανένας ἐστεμμένος δὲν μ' ἔμπασε στὰ ταμεῖα του,
Μόνος μου ἀπομένω, μὲ τὸ χτύπημα τὸ ρυθμικὸ
Τῆς καρδιᾶς μου ἀκατανόητο.

* *

Βαρύτερη ἀπ' τὰ σίδερα ἡ καρδιά μου,
Τὸ πρόσωπό μου κίτρινο φλουρί,
Ἡ μνήμη μου καιόμενη βάτος,
Καθὼς ξεφτοῦνε, ξεφτοῦνε καὶ πέφτουν
Τὰ λέπια τῆς δέησης,
Οἱ ἀχερῶνες παίρνουν φωτιά,
Τὰ κλουβιὰ παραμορφώνονται,
Τ' ἀποσιωπητικὰ πληθαίνουν.

* *

Πρέπει, λοιπόν, νὰ καρτερῶ,
Νὰ συλλογίζομαι, νὰ ἐπιμένω,
Στὰ κουρασμένα μέλη μου νὰ λαξεύω φτερά,
Τὰ ρήγματα νὰ ἰσοπεδώνω,
Τὴν πέτρα τοῦ τάφου μου κρατώντας νὰ μειδιῶ.

* *

Σῶσος καὶ Σωσὼ στὴν ἀργυρὴ προκυμαία
Πίνουνε τὸν καφέ. Μετά, στὴ «Ρέα»
Θὰ δοῦνε τὸ «Νησὶ τῶν Πειρασμῶν»
Καὶ τὰ ἐπίκαιρα τῶν τελευταίων σεισμῶν.

* *

Στὶς ἀγριάδες φυτρώνουν ἄνθη,
Σκαρφαλώνεις νὰ τὰ βρεῖς
Σωριασμένα, περίφοβα,
Μακριὰ ἀπ' τὸν κόσμο.

Ἁπλώνεις χέρι νὰ τὰ κόψεις,
Μαραίνονται παρευθύς,
Τινάζουν τὰ πέταλα,
Γέρνουν οἱ μῖσχοι,
Ματώνουνε τὰ δάχτυλά σου.

* *

Οἱ γῦπες, πουλιὰ σαρκοβόρα,
Τὶ θέλουν πάνω στὰ φῦλλα;
Ἀσκοῦνται σὲ μιὰν ἄλλη δίαιτα,
Γυμνάζονται σὲ νέα πεδία,
Φιλοδοξοῦν νὰ γίνουν ἐντριβεῖς
Νέων πραγμάτων.

* *

Στὸ Μουσεῖο τοῦ Βόλου
Ἀγγεῖο λαϊκὸ μ' ἐπιγραφὴν ἐπὶ τὰ λαῖα:
«Φιλέταιρος μ' ἔδωκεν Νικύλῳ»,
Εὔγλωττα εἰς τὸν ἐπισκέπτην ὁμιλεῖ,
Ἀνασυνδέει τοὺς χρόνους.

Χάρισμα φαίνεται πὼς ἦταν
Τὸ μικροσκοπικὸν αὐτὸ ἀγγεῖο
Ὅπως περίπου ἡ στάμνα τῆς Δορκάδος,
Ὅπως τὰ χαμαικέρασα τῆς χωρικῆς
Ποὺ τὰ χαρίζει μ' ὅλο τὸ σακκούλι
Γιὰ τὴν ψυχή τῶν πεθαμένων της.

* *

Τὸ μῆλο τὸ κόκκινο σαπίζει στὸ χῶμα,
Παθαίνει καταστροφή,
Μιμόζα ἡ αἰσχυντηλὴ τὴν ἐντροπὴ παραίτησε,
Στὸ φοῦρνο μπῆκε.
Πάνω στὸ μνῆμα τους ρίχνεις ἀσβέστη,
Ὑψώνεις τὸ πρόσωπο.

* *

Ὁ ἄνεμος μαραίνει τοὺς ἀγρούς,
Τὸν λένε λίβα,
Ξεριζώνει τὰ δέντρα,
Μετακινεῖ τὰ σπιτικά,
Θαλασσώνει τὰ ποτάμια,
Ἀποφασίζει γιὰ τὰ κύματα,
Ἐκτελεῖ τὰ καλαμπόκια,
Ὀργιάζει μέσα μου,
Μοιάζει μὲ ξωτικὸ πουλί.

δ'.

ΜΟΝΑΝ

Κανένα ὑπερδιαστημικὸ ταξίδι
Δὲ θὰ μοῦ σπάσει αὐτὸ τὸ στρεῖδι
Ποὺ 'χω κρυμμένο μέσ' στὸ στῆθος -
Γήϊνο ἔχει καὶ τὸ σύμπαν ἦθος.

Στὸν Κρόνο θὲ νὰ βρῶ τὸν καννιβαλισμό,
Στὴν 'Αφροδίτη τὸν φθηνὸ ἐρωτισμό,
Στὸ Δία ἕνα μάτσο ἄπλυτα γένεια
Καὶ στὴ σελήννη τὴ θεία μου τὴν 'Ιφιγένεια.

Τὸ διαστημόπλοιο μακριὰ θὲ νὰ μὲ πάρει
Μὰ γύρω μου παθητικὰ θὰ κρώζουν γλάροι,
Τὴ θάλασσα θὰ γλύφει ὁ ἔρμος βράχος
Κι' ἐγὼ θὰ νιώθω πάλι ἔτσι μονάχος.

* *

Πίσω ἀπ' τὸ δέρμα μου σὰν κάτι νὰ συμβαίνει,
Γι' αὐτὸ θολώνει ὁ οὐρανὸς
Κι' ἀπογυμνώνονται οἱ φωλιὲς τοῦ τυφλοπόντικα
Ποὺ σκάβει τὶς φιλόπονες σύραγγες
Μέρα καὶ νύχτα.

Πίσω ἀπ' τὸ δέρμα μου κυμαίνονται πουλιά,
Φτερὰ καὶ πτήσεις, διαστήματα, πεταλοῦδες,
Σκορπιοὶ καὶ πλοῖα τοῦ βυθοῦ.

* *

Σιρόπι γιὰ τὴν πίττα,
Μιὰ κάθε χρόνο, χρέος
Πρὸς τοὺς νεκρούς.

* *

Ὢ τὰ ποδήλατα τῆς ἀνάγκης,
Τὶς ἀποστάσεις συνοψίζουν μὲ μόχθο,
Τὴν ὀμορφιὰ βαστάζουν ἐν κινήσει.
Τὰ βάναυσα δὲν ἀγαπῶ μοτοσακκὸ
Στὴν ἐκκωφαντική τους στατικότητα,
Μὲ θέλγουν ὅμως τὰ ποδήλατα
Τὰ ἱστιοφόρα τῆς ξηρᾶς ποδήλατα
Μὲ τοὺς ὡραίους ἕλικες τῶν ποδῶν,
Τὰ εὔστροφα πεντὰλ τῆς κίνησης.
Τὰ δωρικὰ ποδήλατα ἀγαπῶ.

Τὸν παλαιὸ καιρό, τὸν καιρὸ τῆς σφεντόνας,
Οἱ ἄνθρωποι κούρσεβαν τὰ δάση,
Ἔριχναν ἀνενδοίαστα τὰ δέντρα,
Κυνηγοῦσαν τὶς νύμφες.
Τ' ἁμάξια πετοῦσαν χαμηλά,
Ἦσαν πιστὰ κι' ἐλπιδοφόρα,
Τὰ φωνήεντα τηροῦσαν τὴ δροσιά τους,
Τὰ σύμφωνα τὴν καρτερία τους.

* *

Ἡ οἰκογένεια Χωραφᾶ
Ξεκινᾶ γιὰ τὸ περιβόλι,
Ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, τὰ παιδιά,
Ἐμπνέουν ὅλοι τους ἐλπίδες,
Στηρίζουν τὸ μέλλον,
Τὸ μέλλον τῆς ταλαιπώρου φυλῆς
Κι' εἰς πεῖσμα τῶν πολλῶν ἐνδόξου.

* *

Ὁ νεωκόρος τῆς Ἁγίας Ζώνης
Τερμάτισε τὴ ζωή του,
Τὰ καντήλια τῆς ἐκκλησίας
Ἔμειναν σβυστά.
Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὑπέστειλε τὰ φτερά του
Καὶ κούρνιασε γεμᾶτο περίσκεψη
Κάτω ἀπ' τὸν ἄμβωνα.
Ὁ νεωκόρος τῆς Ἁγίας Ζώνης
Τερμάτισε τὴ ζωή του,
Τὰ καντήλια τῆς ἐκκλησίας
Ἔμειναν σβυστά,
Πνίξανε τὰ σκοτάδια τὸ ναό,
Βγήκανε μέχρι ἔξω στὸ προαύλιο.

* *

Πεσσονομεῖ καὶ κατακεραυνώνει
Ὁ Ὕπατος τὰ σκυθρωπὰ κεφάλια σας,
Ρίχνει φωτιά, καίει τὰ σπάρτα,
Χωνεύει τὸ φτερὸ στὴν πέτρα,

Πήζει τὴν μαραμένην ὄψη σας
Σὲ καύκαλο χελώνας,
Σαπίζει τοὺς παράλογους βλαστούς σας,
Τὰ σωθικά σας παραλύει,
Τ' ἁμαρτωλά σας μάτια ψεκάζει
Μὲ ντὶ ντὶ τί.

* *

Ψιλὴ βροχὴ στὰ μάρμαρα τῶν Δελφῶν
Καὶ τοῦτο τὸ κενὸ στὸ βῆμα
Ποὺ ἀνατρέχει στὸ ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνος,
Διαβαίνει τὸ θέατρο καὶ καταλήγει στὸ στάδιο,
Ἔρημο, μὲ τὶς κρωξιὲς κάποιων πουλιῶν ἐπάνω,
Μὲ τὶς κρυσταλλωμένες ἀναμνήσεις
Δρόμων καὶ θηλῶν ποὺ ἐστείρευσαν.
«Οὐκέτι Φοῖβος ἔχει καλύβην»,
Ἀραχωβίτικα ὑφαντὰ ζώνουν τὸ χῶρο.

* *

Ὦ σεβάσμια Ἀγάπη
Ποὺ κατοικεῖς πεισματικὰ στὰ ὄρη,
Τὰ ὄρη, τὰ ψηλὰ βουνὰ μὲ τ' ἀκατάλυτα χιόνια,
Ἕνα σμῆνος πουλιὰ μὲ πήλινα,
Ἀλαλάζοντα ράμφη
Στοὺς πρόποδές σου μ' ἔχει καθηλώσει,
Νὰ σ' ἀγναντεύω ψηλά, τὴν ἀπρόσιτη.

* *

Ἐκεῖνος πέθανε μὲ θάνατον οἰκτρό,
Ὁ χρόνος ἔδειξε τὰ τρομερά του σπλάχνα.

Καὶ τώρα ἂν μοῦναι νὰ φθαρῶ, ἂς φθαρῶ,
Μὲ τὴ σειρά μου ἂς πέσω.

* *

Πρέπει νὰ σ' ἀγαποῦν οἱ εὐθεῖς
Καὶ νὰ σ' ἀναγνωρίζουν,
Τρισδιάστατο τέρας, ὦ Γῆ,
Μὲ τὰ μεγάλα φωτεινὰ μάτια.
Εἴτε στὸν ἥσκιο κάθεσαι
Ροκανίζοντας τὴ μοιραία τροφή σου,
Εἴτε γονατίζεις τὴν ἔρημο
Μὲ τὰ μεγάλα σου μπράτσα,
Ἴδια μένεις κι' ἀπαράλλαχτη
Στὴ θαυμαστή σου ἀφέλεια,
Τὴ σοφή σου νοικοκυροσύνη,
Τρισδιάστατο μεγάλο τέρας
Ποὺ σαγηνεύεις τοὺς εὐθεῖς
Κάποιαν εὐτυχισμένην ὥρα.

* *

Ξυπνῶ καὶ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου
Κρέμονται ξίφη.
Ξυπνῶ καὶ βλέπω τὸν ἀέρα
Νὰ σηκώνεται.
Ξυπνῶ καὶ παίρνει ὁ ἀέρας τὰ βουνά,
Παίρνει καὶ μένα.

* *

Ψιλὴ βροχὴ στὰ χώματα τοῦ Νέστορος.
Τὸ μυθικὸ παλάτι ὑποτάσσεται πειθήνια
Στὸ σωτήριο ἀλεξίβροχο κάλυμμα.
Ἡ βασικὴ οἰκιακὴ οἰκονομία,
Ἡ πολυτέλεια τοῦ λουτροῦ,
Οἱ μύριοι ἀσκοὶ τοῦ οἴνου
Ποὺ ἐπιμελῶς φυλάσσονται,
Ἂν καὶ κενοί, στὸ Μουσεῖο τῆς Χώρας,
Τὸ ὀχυρὸν τοῦ τόπου, τὸ ζεῦγος
Ποὺ μοῦ κάνει συντροφιὰ
Μὲ τὰ νεστόρεια προβλήματα -
Ἦρθε προδήλως νὰ συμβουλευτεῖ τὸ Γέρο Νέστορα,
Ἐκεῖνος κάνει πὼς δὲν βλέπει,
Κινεῖ τὴν κάρα μὲ συναίνεση,
Ξαπλώνει ἡδονικὰ στὸν τάφο του,
Βαστάει καλὰ τὸν τίτλο τοῦ σοφοῦ.

* *

Ὦ Μαρία, πολύχρηστον ὄνομα,
Λέω νὰ γράψω τ' ὄνομά σου σ' ὅλους τοὺς τοίχους,
Νὰ ποικίλω τὸν τίτλο σου
Μ' ἀστερίσκους καὶ βέλη.
Ὅπου κῆπος καὶ σύ,
Τὸ καλό σου τὸ χέρι,
Ὅπου τάφος καὶ σύ,
Τὸ καντήλι σου.

* *

Ὅταν κάτι πεθάνει μόνιμη θέση δόστε του,
Τὸν τάφο ἢ τὸ Μουσεῖο,

Τὰ ἔλατα χαρίστε του ἢ τὰ πεῦκα,
Τὸν Ἅη Δημήτρη ἢ τὸν Ἅη Μηνᾶ,
Τὴν Κλυταιμνήστρα ἢ τὴν Ἠλέκτρα.

* *

Οἱ λέξεις ἔχουνε δικό τους νόημα,
Ἔχουν δική τους ὕπαρξη,
Μυρμηγκιάζουν τριγύρω μου,
Τρυποῦν τὸν ἐγκέφαλό μου,
Λέξεις καὶ πάλι λέξεις.

* *

Θάλεγες πὼς ἄνθισε τὸ παντοπωλεῖο
Καὶ τὰ ποικίλα τρόφιμα πίσω ἀπὸ τὶς διτρίνες
Πῆραν ἀέρα κι' ἄνθισεν ἡ ζωὴ μέσα τους -
Ἔντομα καὶ κουνούπια ἕνα πλῆθος,
Τὸ μέχρι χθὲς κοινότατο μπακάλικο
Κατήντησε ποιητικό.
Μπορεῖ νὰ φύγει κι' ἀπ' τὴ θέση του,
Κλέφτες νὰ μποῦν, νὰ τὸ λεηλατήσουν,
Νὰ φυγαδεύσουνε τὰ τρόφιμα
Σὲ μακρινὲς ἀπάτητες σπηλιές.
Ὁ παντοπώλης δέβαια θὰ μείνει στὶς παλιὲς του [ἰδέες,
Θὰ σηκώσει τὰ χέρια,
Θὰ θεωρήσει ἑαυτὸν χαμένον.

* *

Τώρα ποὺ μπῆκε στὴ μέση ἡ θάλασσα
Αἰσθόνομαι πολὺ τὸ πρᾶο νησὶ

Μὲ τὰ μικρά, ἥσυχα πάθη,
Τὶς στενὲς ἐκκλησιές,
Τὴ μυθικὴ φυσιογνωμία.
Ἡ Σκῦρος μένει ἀκόμα
Ἕνα ἀπ᾽ τὰ πιὸ σεμνὰ μέρη τοῦ ἔπους,
Δὲν ὑποψιάζεται τὸν ξένο,
Ἀγνοεῖ τὸν Μπρούκ.

* *

Καὶ τώρα πᾶρε τὸν κουβᾶ καὶ τὴ μικρὴ σκαπάνη
Καὶ γίνε σκαπανεύς.
Νὰ κι᾽ ἡ ἀμμουδιά, νὰ καὶ ἡ θάλασσα,
Νὰ κι᾽ ἡ πασίχαρη ἅμιλλά τους.

ε΄.

ΟΨΙΝ

Ἡ συνθήκη τῶν λέξεων
Εἶν' ὁπωσδήποτε πικρὴ μαθητεία,
Σπίθα ποὺ βγῆκε ἀπ' τὸ σκοτάδι,
Παιδὶ τῆς λάμιας τοῦ γυαλοῦ,
Κακὸ στοιχειό.

Τ' ἄκουγα ν' ἀνεβαίνει ὑπόκωφα ἀπὸ μέσα μου,
Μονάχα μιὰ φωνὴ ξεχώριζα: Λεγεών.

Καὶ τώρα μοὖναι ἀδύνατο ν' ἀναχωρήσω,
Ἡ ὥρα δὲν σηκώνει τὴ φυγή,
Θὰ μείνω, θὰ ὑποστῶ τὴ Σύναξη,
Ὥσπου σὰν ἦχος πάνω σὲ τύμπανο
Θὰ ξεψυχήσω.

* *

Μιὰ κιθάρα παίζει,
Χορεύουν τὰ ἑρπετὰ,
Πολύχρονο κρασί, ζεστὸ
Κυλᾶ βαθιὰ μέσ' στὰ λαρύγγια τους,
Λιώνουν οἱ παγετοί.

* *

Ἀνεβαίνω στὸ ὄρος Σινᾶ,
Τὸ θεοβάδιστον ὄρος,
Τῶν ἀδίκως φονευθέντων
Τεσσαράκοντα πατέρων
Αἰτῶ μὲ πεῖσμα τὴν εὐλογία,
Τὶς πέτρες ἀποκαθιστῶ μὲ ὁρμή,
Στηρίζω τὶς λιπόψυχες πόρτες,
Ἐγκαταλείπομαι στὸ ρημαγμένο παρεκκλήσι,
Εὐμέγεθες κερὶ ἀνάβω,
Ζωὴ παλεύω νὰ ἐμφυσήσω
Στὰ παγωμένα μέλη τῆς Ὀκτώηχου.

* *

Κι' εἶδα μὲ τρόμο νὰ σπάζει ὁ κύκλος
Καὶ μερικὲς ἀπ' τὶς ἀκτῖνες του
Αἱματωμένες νὰ τραβοῦν
Γιὰ τὴ σαθρὴ περιφέρεια,
Νὰ τὴν συντρίβουν κι' ἔξω νὰ ξεσποῦν,
Ὅπως τινάζεται μέσα ἀπ' τὸ χῶμα τὸ νερὸ
Σέρνοντας πάνω του τὰ σκοτεινὰ ὀρυκτέλαια.

* *

Τὸ μαῦρο καὶ τὸ ἄσπρο τῆς ζωῆς μὲ κατατρέχει,
Ὅπου βρεθῶ κι' ὅπου σταθῶ ἡ μαύρη νυχτερίδα
Μοῦ ξεδιπλώνει νευρικὰ τὸ γκρίζο στέρνο της.

* *

Μιὰ παναγία στὸ λεωφορεῖο
Δὲν εἶναι κάτι τὸ σύνηθες.
Γι' αὐτὸ κι' οἱ καθημερινὲς συνήθειες
'Ανατρέπονται, τ' ἁμάξι μπαίνει στὸ Μουσεῖο,
Πλένεται ἐπιμελῶς, ξεπλένεται,
Γήϊνο σκεῦος μὰ ἐκλεκτό,
Ποὺ λάμπει, ποὺ θυμίζει,
Ποὺ τόσο αἰσίως ἐπεράτωσε τὴ δράση του,
'Ενῶ ἐκεῖνοι ποὺ τὴν εἶδαν,
Τὴν Παναγία Φανερωμένη,
'Ακολουθοῦνε τὴ ζωή τους,
Τὴν ἀνάμνηση θάβουνε μέσα τους,
Πατιοῦνται στὰ λεωφορεῖα.

* *

Τοῦτα τὰ ξηρὰ ἄνθη εἶναι δικά σου πλάσματα,
'Ισορροπία τῶν αἰσθήσεων,
'Η λογικὴ τῆς εἱμαρμένης.
'Εδῶ βρίσκει τὸ φίδι τὴν οὐρά του,
'Εδῶ ἀλλάζει τὸ στεγνὸ σαρκίο του
Στὴν πέτρα, ἐδῶ ξανακυλᾶ παρθένο τὸ αἷμα,
Σὲ τοῦτα τ' ἄνθη τὰ ξηρὰ ποὺ μόνος σου ἔπλασες,
Σεμνὸς ὡς πάντα καὶ διακαής.

* *

Δημόσιος βίος καὶ ἰδιωτικός.
'Απὸ τὸ λατινοπρεπὲς φόρουμ
Στ' ἀπόκρυφα τῆς βίλλας
Τῶν ἀδελφῶν Βίκτι,

Θεοὶ καὶ φαῦνοι σὲ μιὰ τυπικὴ συνύπαρξη.
Ὁ ἀδόκητος θάνατος ποὺ ἀφηρωποιεῖ
Τὴν καθημερινὴ ζωὴ μὲ τὴ ρουτίνα της,
Μὲ τὸ μακάβριο ἀπολίθωμα τοῦ σκύλου
Στὸν τελικὸ σπασμό.

* *

Κάτι σὰν ἐλαφρὸ νυγμὸ
Μ' ἀφίνουν πάντα οἱ συναντήσεις.
Θεέ μου, δύσκολοι εἶν' οἱ δρόμοι σου,
Κι' ὅμως τοὺς βγάζουμε ἔτσι ἁπλά,
Τὰ τέρματα εἶναι μακρινὰ
Κι' ὅμως τὰ φτάνουμε στὴν ὥρα τους,
Τοῦτο μονάχα τὸ νυγμὸ κληροδοτεῖς,
Σημεῖο ἀντιλεγόμενο,
Δάγκωμα σκνίπας ἢ ἄγγιγμα ἀπ' τὸ ἄλλο χέρι;

* *

Ἡ Θεοτόκος ἀποθνήσκει αἰσίως
Φρουρούμενη ἀπ' τοὺς δυὸ γενναίους
Γεώργιον καὶ Δημήτριον.

Ὁ νέος τῶν ἕνδεκα ἐτῶν
Ποὺ σκούπιζε τὸ ἱερὸν
Τῆς «Κοιμήσεως» Μακρινίτσης -
Χωρίον τοῦ Πηλίου ὀνομαστό,
Κατεῖχε βέβαια τὰ τοῦ κτίσματος
Στὸ νόμιμο βαθμὸ
Κι' ἄκοπα μ' ἔμπασε στοὺς «Ἅγιους Πᾶντες»,

Μικρὸ πιὸ πέρα παρεκκλήσι,
Ὅπου καὶ τὸ κρυφὸ σχολειὸ λειτούργησε
Στὰ δίσεχτα χρόνια τῆς δουλείας.

Μὲ προφορὰν ὀλίγον τι βεβαρυμένη
Μοῦ μίλησε καὶ γιὰ τὰ πάθη,
Ἐμνήσθη καὶ τοῦ τελευταίου σεισμοῦ
Ποὺ κατερράκωσε τὸν κεντρικὸ ναό,
Ἄθικτο ὡστόσο ἀφίνοντας τὸ ἱερό,
Τὸ ἱερὸ ποὺ τόσο ἐπιμελῶς προλίγου ἐσκούπιζε
Τὸ εὐσεβὲς παιδὶ τῆς Μακρινίτσης.

* *

Ὁ Μωϋσῆς, ὡς λέγουν αἱ Γραφαί,
Πρόσταξε τὰ νερὰ κι᾽ ἐκεῖνα ἐστάθησαν.
Μὰ κι᾽ ἂν ἐστάθησαν τί,
Τὶ κι᾽ ἂν ἀκόμα μαρμαρώσουν;

Τὸ φραγκόσυκο θὰ ρεύει πάντα στὴ λιακάδα,
Ἡ ἀλεπoῦ θὰ ὀρέγεται τὶς ὄρνιθες
Κι᾽ ὁ ἀετὸς, ἐκεῖνος ὁ Δικέφαλος,
Νιώθοντας ἄβολα στὰ οὐράνια τόξα,
Θὰ κατεβαίνει χαμηλὰ ζητώντας ἄνεση.

* *

Οἱ ἀγῶνες δὲν ἐξέλιπαν στὴν ἱερὴ Ὀλυμπία,
Συμπλέκονται καὶ περιπλέκονται
Χωρὶς Ἑλλανοδίκες, μέσα στὰ σκίνα,
Κοντὰ στὸ Κρόνιο, κάτω στὸν Ἀλφειό,
Οἱ μέρες βιάζονται καὶ σκοντάφτουν
Ἤ ραθυμοῦν ὅπως οἱ σαῦρες,

Στὰ σεβάσμια κτίσματα,
Πάνω ἀπ' τὰ σιωπηλὰ ρεῖθρα.
Οἱ πέτρες ἀπελπίζονται στὰ ξένα βήματα,
Βαρύαχθη ἀσθμαίνει ἡ περιπέτεια
Τῶν νωπῶν αἰσθημάτων στὰ χώματα.
Ἡ Ὀλυμπία ἐκθέτει τὶς σάρκες της
Σ' ἕνα καινούριο αἷμα
Ποὺ δὲν θηρεύει πιὰ τὸν κότινο,
Τὴ δάφνη, τὶς ἰαχὲς τῶν θεατῶν.

* *

Κάποιος κουρδίζει ἕνα ρολόϊ στὴ σιγή.
Τριγμὸς ξηρὸς κι' ἐπίμονος ἐκβιάζει
Τὴν ἔσω μου πραγματικότητα.
Ἡ παρουσία αὐτοῦ τοῦ ρολογιοῦ
Ρίχνει μιὰ πέτρα μέσα στὴ συνέχεια,
Τροφοδοτεῖ τὸν ἐπερχόμενον ἐχθρό.

* *

Ἀκαταλόγιστο πρωϊνὸ
Μέσα ἀπὸ τοὺς κρατῆρες τῆς νύχτας,
Βλοσυρὸ πρωϊνὸ σ' ἕναν ἄδειο καθρέφτη
Μὲ τὴν ἱστορία ἀναθεωρημένη,
Τὴ θάλασσα ξαναχυμένη στὸ ἴδιο καλούπι.

* *

Ἡ τρίωρη πορεία μέσ' στ' ἀμπέλια
Μὲ τοὺς νάνους κορμοὺς τῶν σταφυλῶν,

Τοὺς ἐπικίνδυνους χειμάρρους
Ποὺ μᾶς σώριασαν στὴ βορεινὴ πλευρὰ τῆς Μονῆς
Κι' ἔπειτα τὸ λουκούμι, τὸ νερό,
Ἡ πληβεία ταπεινοφροσύνη τοῦ Δαυίδ,
Τὸ σαρακοστιανὸ χταπόδι τοῦ 'Αμβρόσιου,
Ὁ ὄγκος τοῦ πατρὸς οἰκονόμου,
Τὸ βύθισμα τοῦ 'Αντώνιου στὴ σιωπή,
Ὁ ἅγιος Ἡγούμενος ποὺ πάει σχολεῖο ἀκόμη,
Ἡ βίβλος τῶν ἐπισκεπτῶν ὅπου
«Ἱερὰν συγκίνησιν αἰσθάνομαι»,
Ἡ μᾶλλον πενιχρὰ βιβλιοθήκη
Μὲ τὶς γριφώδεις γιὰ τοὺς μοναχοὺς φυλλάδες
Καὶ τέλος ἡ θέα πρὸς τὰ δίδυμα πιάτα τῆς Μεσση-
Κοντὰ στὴν κεφαλὴ τῆς 'Ιθώμης [νίας,
Ὅπου καὶ τὸ Καθολικὸν τῆς Μονῆς.

* *

Πέρα ἀπ' τὴν ἀποβάθρα τῶν χαιρετισμῶν
Τὰ βαλσαμωμένα φερσίματα στὴν κουπαστὴ τοῦ
Πάνω ἀπὸ τὰ ποικίλα βάθη τοῦ νεροῦ, [πλοίου
Στὴ γνώριμη Μεσόγειο,
Μὲ τὴν ἀδίστακτη ὀρχήστρα.

Ὦ Σικελία μὲ τοὺς χάλκινους λόφους,
Νάπολι μὲ τ' ἀπόκρημνα μπαλκόνια
Καὶ τὶς σημαῖες τῶν ἀσπρόρουχων,
Νεκρὴ Πομπηΐα ποὺ ἀγόγγυστα δέχεσαι
Ὅλο καὶ νέα στίφη νεκρῶν
Στὸ πυρίχειο στῆθος σου.

Τὸ ἐξημερωμένο πλήρωμα
Μὲ τὶς καταπνιγμένες ἀνταρσίες
Κι' ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος ποὺ 'χει μάθει
Νὰ στηρίζει τὴν πλάτη του στὴν καρέκλα
Καὶ ν' ἀνασαίνει τὸ δεδικασμένο.

Φόβος κανεὶς μήπως οἱ σκάλες
Στρωθοῦν αἰφνίδια μὲ μαγικὰ χαλιὰ
Ἢ τρέξει ὑγρό, πειρατικὸ μολύβι στὰ φινιστρίνια -
Ἡ καπετάνισσα δὲ θὰ τὸ σκάσει μὲ τὸ Μοῦτσο.
Φόβος κανεὶς μέσ' στὸ μεγάλο ὠκεανὸ
Μὲ τὰ χαμηλὰ ὑγρὰ σύννεφα.

* *

Πάλι ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ δράματος
Πάνω ἀπ' τοὺς πράσινους βράχους,
Κύματα δέντρων καὶ χλόης
Στὴ ράχη τῆς σκληρῆς πέτρας.

Στὰ βαθμοφόρα κτίσματα τοῦ Νέου Κάστρου
Καὶ στὴν ἀπέναντι ὑψηλὴ δημοσιὰ
Μὲ τὰ φευγαλέα περάσματα τῶν ὀχημάτων
Ποὺ στὸ κῦτος των, ὡς ἄλλος Ἰωνᾶς,
Συμπληρώνουν τὴν ποινή των οἱ θνητοὶ
Κι' ὁ ἔρως γέρο πατριάρχης μὲ τὴ σοφὴ του τήβεννο,
Κατάχαμα ἁπλωμένη, πάνω στὰ χαλίκια,
Κοντὰ στὴ θάλασσα, τὸ βράδυ.

* *

Οἱ καιροὶ βαδίζουν χέρι χέρι,
Σηκώνουν βάρη ἀθλητικά,
Παίρνουν ἀμπάριζα καὶ βγαίνουν.
Βροχὴ καὶ χιόνι καὶ λιακάδα
Κι' ὁ κύκλος πάλι τελειοῦται,
Στὸ γιαπωνέζικο περίγλυφο κουτὶ
Μὲ τὶς ἀρχέγονες παραστάσεις,
Στὸ δέρμα ποὺ λειαίνει ἡ φωτιά,
Στὴν ὅραση ποὺ ὁμοιώνει καὶ διακρίνει
Μέσα ἀπὸ φῦλλα, θύσαννους φύλλων.

* *

Ὅσο κι' ἂν γίνονται οἱ καρποὶ στὶς θῆκες τους,
Ὅσο κι' ἂν τρέχει τὸ νερὸ στ' αὐλάκι,
Μιὰ νύχτα σέρνεται πάνω στὴ μέρα μου,
Ὅλο καὶ τὴν καταβροχθίζει.
Γι' αὐτὸ κι' ἐγώ, Σαρακοστή,
Στὸν τράχηλό σου θ' ἀκκουμπήσω
Ἀνάμεσα στὰ στήθη σου νὰ κοιμηθῶ
Κι' ἂς ἐγερθεῖ ὁ Βορρᾶς,
Ἄς βρυχηθεῖ ὁ Νότος,
Ἄς δεκατίσουν τὰ καράβια μου,
Ἐγὼ θὰ θάψω τὸ νεκρὸ στὴν ὥρα του
Καὶ θὰ τὸν ἀναστήσω.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

* *

Αὐτοπροσωπογραφία

Ἀλλοδαπὸς ὑπῆρξα πάντοτε,
Deraciné, καὶ μὲ ἑλληνισμὸ
Καὶ μὲ λατινισμό, ἀνάδοχος
Πιθανῶν κινημάτων,
Ὁμογάλακτος τῆς ἀλκυόνης,
Ἀποδημητὴς καὶ φυγάς,
Πιστὸς τῆς Intuition,
Πάντα πίσω ἀπ' τὸ πραγματικώτερο,
Μὲ τὰ πόδια στὸ κενό,
Συγκινημένος, αἰχμάλωτος,
Εἰκονοκλάστης λάτρης τῶν εἰκόνων,
Ὁ πλέον ἀνίσχυρος τῶν ἀνθρώπων,
Ὁ ἐσαεὶ διαθλούμενος
Ἀπὸ ποικίλα πρίσματα,
Ὁ αὐτοκέφαλος καὶ περιπατητής,
Ὁ λογικὸς τῆς εἱμαρμένης.

Σημείωμα

*

Τὶς ΠΡΟΚΕΣ χειρόγραφες καὶ δὴ μόνον μερικῶς ἐδιάβασαν φίλοι τινὲς τοῦ συγγραφέως λογοτέχναι. Ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Τ. Παπατσώνης ἔγραψε τὸν Μάϊο τοῦ 67:

«...Σπάνια μακρόπνοο ποίημα μπορεῖ, στὴν ἐποχή μας, νὰ κρατηθῆ στὴ λυρικὴ ἔξαρση ποὺ ἀπαιτεῖται. Αὐτὸ τὸ κατορθώνετε, μὲ τὸν λαμπρότερο τρόπο. Καὶ ἡ μορφή του εἶναι ἰδιότυπη καὶ αἰσθητικὰ ἄρτια, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταφυσική του συγκίνηση κρατιέται ἀδιάπτωτη, μὲ ἐναλλαγὲς ποὺ ἀποτελοῦν ἄνοδο καὶ πρόοδο. Ἁρμονικὰ μὲ τὴν μυστικὴ διάθεση ποὺ σκεπάζει τὶς μνῆμες ἔρχονται οἱ ἀλληλοδιάδοχες ἀποστροφὲς σας γιὰ τὴν Πύλο - γιὰ τὴν ἐπηρμένη μόνωσή μας - γιὰ τὰ ἀρτοποιεῖα, ποὺ παίρνουν τὶς διαστάσεις τῆς Βηθλεὲμ, πόλης τοῦ Ἄρτου καὶ τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ - «Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος ὁ ζῶν» - τὴν καθοσίωση τῶν λεωφορείων - τὴν εἰκόνα τοῦ ἑστιατορίου - καὶ τὴν πραγματικὰ ὑπέροχη τελικὴ κατάληξη τοῦ θανάτου, ὕστερα ἀπὸ μιὰν ἀξιοποίηση τῆς δημιουργίας ὅπου «Τὰ πάντα καλὰ λίαν». ...Δὲν μοῦ λέτε πόσα θὰ εἶναι τὰ Ἄσματα ποὺ λογαριάζετε, ἂν ὅμως συνεχισθῆ στὸν ἴδιο τόνο τὸ «Ἔπος»

σας, μὲ τὴν ἀπαιτούμενη συνεχῆ ἄνοδο, δηλαδὴ μὲ crescendo συγκίνηση καὶ ἔξαρση, νὰ εἶσθε βέβαιος πὼς θὰ περατώσετε ἕνα ἀξιόλογο ἔργο. Γιὰ ὄνομα τοῦ θεοῦ, μὴ σταματήσετε στὴ μέση. Τὸ βλέπω καὶ Ἀγγλικὰ μεταφρασμένο νὰ ἀποδίδεται πολὺ ὡραῖα. Ἀλλ' ἡ Ἑλληνικὴ μορφή του δὲν παρουσιάζει κανένα ψεγάδι. Ἀντίθετα πλουταίνει τὴν ποίησή μας. Ὅσο γιὰ τὸν τίτλο, μὲ ξενίζει κάπως. Μήπως ΚΑΡΦΙΑ θὰ ἦταν ὑποβλητικώτερο; Φυσικὰ δὲν ξέρω ὁλόκληρο τὸ σχέδιό σας τοῦ συνόλου».

Δυὸ μῆνες ἀργότερα ὁ Ν. Καροῦζος:

«...Ἔχεις προχωρήσει στὴν ποιητική σου καὶ μὲ πολλήν, ἀλήθεια, εἰλικρίνεια καὶ συνείδηση λόγου κρυσταλλώνεις ἰδέες λυρικές, ἐμπνεύσεις, καϋμούς, ἀγάπες. Εἶναι ποὺ σήμερα ἡ ἀλήθεια τῶν στίχων «Οἱ σκύλοι ἀλέθουν τὸ κριθάρι /Γυρνοῦν οἱ γάτες τὸ λιθάρι...» παίρνει διαστάσεις ἀπροσδόκητες. Εἶσαι παντοῦ πρεπούμενα λυρικός, ἔχεις ὁλοῦθε προσηλωθεῖ στὴν οὐσία. Καὶ τοῦτο μοῦ ἀρέσει, ἐπειδὴ νομίζω πὼς ἡ πρώτη καί, βέβαια, ἔσχατη ἀρετὴ τοῦ ἐκλεκτοῦ πνεύματος, ἤτοι τοῦ ποιητῆ, πρέπει νὰ ὁρίζεται ὡς ἔνθερμη τάση πρὸς τὴν οὐσία. «Πολλὰ τὰ ὡραῖα πράγματα τοῦ κόσμου τούτου». Ναί. Καὶ πιστώνουν τὴ φωνή μας, ὁλόγυρα, γιὰ τὴν ἔκφραση. Σοῦ εὔχομαι σύντομα νὰ δημοσιεύσεις τὴ γνήσια δουλειὰ τῆς καρδιᾶς σου, τὸ Ἆσμα, ποὺ εἶχες τὴ θύμηση νὰ μοῦ στείλεις. Ἐξοφλεῖς τὰ «ὡραῖα πράγματα» καὶ πάντα θὰ τὰ ἐξοφλεῖς, ἀληθινὸς ποιητὴς καθὼς εἶσαι. Καὶ πάντα θὰ τὰ ἐξοφλεῖς ὥς τὸ θάνατο, τὴν ὥρα τὴ μεγάλη, τὴν ὥρα τὴ μικρή».

Ὁ Ν. Καχτίτσης, σὲ ἀλλεπάλληλες ἐπιστολές:

«...Σπεύδω νὰ σᾶς γράψω, μὲ ἐνθουσιασμὸ ποὺ ὑπερβαίνει τὰ συνηθισμένα ὅρια, γιὰ νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἡ ποίησή σας αὐτὴ κυριολεκτικὰ μὲ ἔκανε ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὴν ἀπόλαυση... Μὲ συγκινεῖ ἰδιαιτέρως τὸ αὐστηρὰ προσωπικὸ ὕφος σας. Ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ συγκινοῦσε τόσο ἂν τὸ ὕφος δὲν συνοδευόταν ἀπὸ ἄφθονα ποιητικὰ στοιχεῖα ποὺ «κάτι» ἔκαναν μέσα μου. Παρατηρῶ, πρὸς ἰδιαίτερη χαρά μου, ὅτι ἡ κάθε λέξη σας, ἀκόμα καὶ ἡ παραμικρή, θυμίζει, κατὰ κάποιον τρόπο, ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη... Βρίσκω ἄχαρο καὶ ἀντιποιητικὸ τὸν τίτλο σας ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ. Αὐστηρὰ προσωπικὴ γνώμη αὐτή.[1] Ἀπὸ καθαρὰ ποιητικῆς πλευρᾶς, ἀμφιβάλλω ἂν ὑπῆρξε τίποτα ποὺ νὰ μὲ ἐνόχλησε στὸ ἀριστούργημα αὐτὸ ποιήσεως... Ἐκεῖνο τὸ «καλβικὸ» ποὺ ἔχετε μὲ συντρίβει ἀπὸ τὴν ἀπόλαυση, ἀλλὰ δὲν εἶναι μίμηση - εἶναι κάτι τὸ ξεχωριστὰ δικό σας... Τὸ δεύτερο κῦμα τοῦ ποιήματός σας ἦρθε γιὰ νὰ ἐπικυρώσει τὶς ἐντυπώσεις

1. Ἀργότερα ὁ Ν. Καχτίτσης ὁμολόγησε ὅτι ὁ τίτλος ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ εἶχε πάψει νὰ τὸν ἐνοχλεῖ. Γιὰ τὸν τίτλον αὐτὸν ὁ ποιητὴς λέγει πὼς δὲν εὐθύνεται ἐντελῶς προσωπικά: τοῦ ἐπεβλήθη κάπως ἐκ τῶν ἄνω, σὰν σὲ ὅραμα. Ἀγναντεύοντας μιὰν ὡραία πρωΐα τοῦ 65 τὸν καθρέπτη μιᾶς ἀπὸ τὶς ἀμέτρητες λίμνες τοῦ Βορείου Ὀντάριο, εἶδε ξαφνικὰ τοὺς στίχους του νὰ παίρνουν τὴ μορφὴ μαργαριταριῶν καὶ ἄλλων πολυτίμων λίθων διαφόρων χρωμάτων, καὶ σχημάτων, τὸ δὲ ὅλον αὐτὸ νὰ πλαισιώνεται ἀπὸ τὴ λέξη ΠΡΟΚΕΣ. Ἐκ τῶν ὑστέρων νομίζει ὅτι ἡ ὀπτασία ἔχει τοῦτο τὸ νόημα: Οἱ στίχοι αὐτοὶ εἶναι ὅ,τι πολυτιμώτερο ἔχει ὁ ἴδιος κι᾽ ἴσως μὲ τὸν καιρὸ κι᾽ ἄλλοι συνάνθρωποί του ἀνακαλύψουν ἐκειμέσα κοιτάσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὅμως μέσα στὴν ἀπύθμενη σακκούλα τῆς αἰωνιότητος καὶ πέρα ἀπ᾽ τὰ περίεργα γυρίσματα τῆς Ἱστορίας μπορεῖ, μ᾽ ὅλα συλλήβδην τὰ τῆς τέχνης, νὰ μὴ βαραίνουν περισσότερο ἀπὸ ᾽να μάτσο πρόκες.

πού εἶχα γιὰ τὸ πρῶτο.[2] Χτὲς τὸ βράδι διάβασα καὶ ξαναδιάβασα τὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος καὶ μὲ ἔκανε ἰδιαιτέρως ἔξω φρενῶν ἡ εἰσαγωγοῦλα, ἀπὸ τὴν ὁποία κυριολεκτικὰ ρέει μέλι καὶ ἀμβροσία. Ἐκεῖνο τὸ - ἂς τὸ ὀνομάσω - «τσαχπίνικο» ὕφος πού διατηρεῖ ὁ στίχος μὲ θέλγει ἰδιαιτέρως, καὶ ὑπάρχει ἡ ἴδια πνοὴ σὲ ὅλο τὸ ἕως τώρα ἔργο αὐτό... Ἐκεῖνο πού μὲ ἐντυπωσιάζει ἰδιαιτέρως (ἢ μᾶλλον μὲ ἀγαλλιάζει) στὸ ποίημά σας εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸ λυρισμὸ βρισκόσαστε ξαφνικὰ στὴν πεζολογία, κατόπι στὸ ρομαντισμό, ὕστερα στὸ σαρκασμό, κλπ., καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ προσωπικότατο ὕφος. Ἀλλὰ τὸ κυριότερο: ὅτι ἔχετε πολὺ ἐκλεπτυσμένη εὐαισθησία, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀπὸ ὅλες ἀρετή σας, καὶ χωρὶς τὴν ὁποία εὐαισθησία δὲν ξέρω πῶς μποροῦμε ν' ἀποκαλέσουμε ἕναν συγγραφέα - πάντως ὄχι καλλιτέχνη... Τὰ βλέπετε τὰ πράγματα ἀπὸ κάποιο ψηλὸ σημεῖο, σὰν γνήσιος visionary...»

2. Τὸ δεύτερο αὐτὸ κῦμα εἶναι στὴ πραγματικότητα τὸ τρίτο μέρος μὲ τὸν τίτλο ΜΗ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Τὸ βιβλίο τοῦτο,
ΟΙ ΠΡΟΚΕΣ
ποίημα σὲ πέντε μέρη,
στοιχειοθετήθηκε καὶ τυπώθηκε
τὸ Μάη τοῦ 1968
σὲ 500 ἀντίτυπα
στὰ πιεστήρια τοῦ «῾Ελληνο-Καναδικοῦ Βήματος»,
Μοντρεάλη.

[᾿Απὸ γράμμα τοῦ συγγραφέα πρὸς τὸν ἐκδότη]

«...Τὴν ἀναφορὰ στὴν ἔκδοση, κλπ., θὰ τὴν ἤθελα πιὸ θερμή, π.χ.: ῾Η ἔκδοση τούτη ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος στὸ ζῆλο καὶ τὴν ἐπιμέλεια τοῦ Νίκου Καχτίτση, τὸν ὁποῖον ὁ συγγραφέας θερμῶς εὐχαριστεῖ, κλπ. ῎Εχεις καμμιὰ καλὴ ἰδέα πῶς καὶ ποῦ θὰ μποροῦσε νὰ μπεῖ κάτι τέτοιο;»

Ὅλα τὰ στολίδια τοῦ βιβλίου
εἶναι ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴ συλλογὴ
τοῦ «Λωτοφάγου»

ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΛΩΤΟΦΑΓΟΣ»

Νίκου Καχτίτση: «Ὁ Ἥρωας τῆς Γάνδης»,
μυθιστόρημα,
Μοντρεάλη, 1967